

Projekts Nr. 8

8. Nozīmīgāko psihisko slimību un kognitīvās disfunkcijas radīto veselības problēmu izpēte un sloga samazināšana

projekta vadītāja
vārds, uzvārds,
zinātniskais grāds
institūcija
ieņemamais amats

kontakti

Elmārs Rancāns	
<i>Dr. med.</i>	
Rīgas Stradiņa universitāte	
Profesors, Psihiatrijas un narkoloģijas katedras vadītājs	
<i>Tālrunis</i>	67080131
<i>E-pasts</i>	<i>elmars.rancans@rsu.lv</i>

1. Projekta Nr. 8 mērķi:

(Norāda projekta mērķi (saskaņā ar apstiprināto projekta pieteikumu un līgumu) un informāciju par mērķa sasniegšanu/izpildi)

Panākt uzlabojumus un efektivitāti nozīmīgāko psihisko slimību un kognitīvo disfunkciju profilaksē un aprūpē, veicot iedzīvotāju veselības paradumu un ārstēšanas prakses pētījumus, lai uzlabotu sabiedrības veselības stāvokli un samazināt psihisko slimību radīto slogu.

Depresijas ir visbiežākā psihiskā saslimšana Latvijā. Populācijas pētījumā noskaidroti depresijas korelatīvie rādītāji un riska faktori vispārējā populācijā Latvijā; iegūti dati par depresijas diagnostikas un ārstēšanas kavējošiem faktoriem primārajā aprūpē; pirmo reizi Latvijas vēsturē noskaidrota depresijas prevalence un korelējošie faktori primārajā aprūpē; konstatēts, ka ģimenes ārsti atpazīst un ārstē ļoti mazu skaitu no pacientiem, kas atrodas viņu redzes lokā. Pamatojoties uz šiem iegūtajiem datiem izstrādāta depresijas atpazīšanas un ārstēšanas pilnveidošanas shēma, izveidots ģimenes ārstu izglītošanas modulis, novadīti 10 izglītojošie semināri visā Latvijas teritorijā un izglītoti vairāk kā 270 no apmēram 1400 ģimenes ārstiem. Plānotie mērķi sasniegti un pat ievērojami pārsniegti (plānotā novērtējamā populācija 665 pacienti, reālā 1585, izglītošana paredzēta 30 ārstiem, veikta 270). Projekta IV posma gaitā tiks izvērtēta izglītojošās programmas efektivitāte depresijas diagnosticēšanas biežuma izmaiņām 6 un 12 mēnešu laikā.

Depresijas savlaicīga diagnosticēšana un pareiza ārstēšana ir būtiska, lai mazinātu mirstību no pašnāvībām un depresijas radītos ekonomiskos zaudējumus (105 milj. EUR katru gadu), kas pašreiz ir viens no būtiskākajiem sabiedrības veselības jautājumiem Latvijā

Projekts ENABLE-LV ir veltīts demences potenciāli korigējamo riska faktoru izpētei, akcentējot ilgtermiņa regulāru fizisko aktivitāšu ietekmi uz kognitīvo funkcionēšanu. Sabiedrības veselības kontekstā ENABLE-LV mērķis ir popularizēt fiziski aktīvu dzīvesveidu visa mūža garumā un sniegt pamatotus argumentus politikas veidotājiem un nozares praktiķiem, lai sekmīgi īstenotu veselīgas novecošanās (*healthy aging*) stratēģijas. Šajā pētījuma posmā ir sekmīgi realizēta projekta popularizēšanas un dalībnieku rekrutēšanas stratēģija, kā rezultātā klīniskā fāze un pilna testēšana veikta 35 dalībniekiem. Par pētījumu ir iesniegts publicēšanai raksts citējamā žurnālā un

rezultāti prezentēti vairākās starptautiskās un vietējās konferencēs Turpmākā darba prioritāte ir aktīva klīniskās fāzes turpināšana (katru mēnesi iekļaujot 3-4 jaunus dalībniekus), psiholoģiskās testēšanas un MRI datu analīze. Projekta nozīmīgums un mērķi tieši mērā būs atkarīgi no iespējām piesaistīt papildus finansējumu, jo bez tā nav iespējams nozīmīgi palielināt testējamo personu skaitu un veikt APOE ε4 ģenētisko testēšanu.

Projekta MethBrain ir veltīts padziļinātai smadzeņu bojājumu izpētei intravenoza metkatinona lietotājiem. Šajā pētījuma posmā ir veikta apjomīga dalībnieku testēšana (funkcionālā MRI, detalizēta klīniskā un neirokognitīvā analīze). Par iepriekš paveiktā rezultātiem ir publicēts raksts citējamā žurnālā un nodaļa pasaules līmeņa monogrāfijā. Klīniskās izpētes dati tika izmantoti, lai iesaistītos starptautiskā izpētē par distoniju aprūpi, kuras rezultāti 2016. gadā publicēti augstvērtīgā žurnālā. Turpmākā darba prioritāte būs šajā posmā iegūto datu apstrāde un publicēšana, kā arī pārorientēšanās uz terapeitisko intervencu pētījumiem. Šajā sakarā ar kolēģiem Tartu universitātē ir saskaņoti turpmākie soļi, lai apsvērtu dziļās smadzeņu stimulācijas (DBS), transkraniālās magnētiskās stimulācijas (TMS) un galvaniskās vestibulārās stimulācijas indikācijas šī traucējumu mazināšanai.

Latvijas klīniskais personības tests (LKPT) ir jauns psihometrijas instruments, lai novērtētu psihisko traucējumu un to radītos funkcionēšanas ierobežojumus. Projekts tiek realizēts sadarbībā ar Aizsardzības ministriju (AiM) un NBS Psihodiagnostikas daļu. Šajā posmā, balstoties uz lielu izstrādes izlasē iekļauto dalībnieku testa datu analīzi, ir izstrādāta LKPT beta versija, kura ir nodota aprobācijai klīniskajā praksē un ir sagatavotas lietotāja rokasgrāmatu darba versijas. Par projekta rezultātiem ir publicēti vairāki raksti citējamā žurnālā un, sadarbībā ar AiM, ir apstiprināta iesaistīšanās NATO STO paspārnē norītošā pētniecības projektā par instrumentu izstrādi pašnāvības risku mazināšanai militārajā vidē. Turpmākā darba prioritāte ir saistīta ar LKPT komercializēšanu un autortiesību. Piesaistot papildus līdzekļus no AiM un sadarbojoties ar Rīgas tehnisko universitāti, ir plānots realizēt projektu par LKPT elektroniskās versijas izstrādi.

2. Projekta Nr. 8 uzdevumi:

(Norāda projekta pārskata periodā plānotās darbības un galvenos rezultātus. Kopējais saturiskais izklāsts nepārsniedz divas A4 lapas)

Darba uzdevumi	Galvenie rezultāti
1. Analizēt depresīvo pacientu vispārējā populācijā medicīnas dienestu apmeklēšanas paradumus.	Noskaidroti depresijas korelējošie riska faktori, kurus varēs izmantot 5.uzdevoma veikšanai. Sagatavotais manuskripts iesūtīts Journal of Affective Disorders (SNIP 1.4), recenzentu 1.kārtas slēdziens –Major revisions
2. Validēt <i>Patient Health Questionnaire – 9 (PHQ-9)</i> pašaptaujas skalas latviešu un krievu valodas versijas	Validēts pirmais depresijas skrīninga instruments latviešu un krievu valodās Latvijā. Sagatavots manuskripts ar Pilota pētījuma ietvaros iegūtiem PHQ-9 validācijas datiem žurnālam Annals of General Psychiatry (SNIP 0.955) Pamata pētījuma ietvaros, 1485 pacientu populācijā, veikta PHQ-9 validācija latviešu un krievu valodās, rezultāti prezentēti European

	<p>College of Neuropsychopharmacology, 2016 septembrī;</p> <p>Sagatavots manuskripts ar šiem validācijas datiem iesniegšanai starptautiski citējamā žurnālā.</p>
<p>3. Noskaidrot depresijas punkta un dzīves laika prevalenci primārajā aprūpē un korelējošos sociāli demogrāfiskos, klīniskos rādītājus</p>	<p>Pirmo reizi Latvijas vēsturē iegūti ticami dati par depresijas izplatību ģimenes ārstu praksēs un dažādiem korelatīvajiem faktoriem.</p> <p>Veikta pamata pētījumu datu analīze 1585 pacientu kopā (sākotnēji plānoti 665 pacienti).</p> <p>Dati prezentēti stenda referātu veidā 2 starptautiskos, 2 vietējos kongresos.</p> <p>Pētījuma rezultāti ziņoti 5 medicīnu konferencēs Latvijā; izplatīti Latvijā preses relīzes veidā; par rezultātiem atkārtoti informēta VM.</p>
<p>4. Analizēt depresijas diagnostikas un ārstēšanas paradumus un kavējošos faktorus primārajā aprūpē, veicot ģimenes ārstu (ĢĀ) aptauju</p>	<p>Kvalitatīvā un kvantitatīvā pētījuma dati palīdzēja izprast ģimenes ārstu depresijas diagnostikas un ārstēšanas paradumus un kavējošos faktorus. Tas ņemts par pamatu realizējot 5. uzdevumu.</p> <p>Kvalitatīvā pētījuma manuskripts atkārtoti iesūtīts citējamam žurnālam: The European Journal of General Practice – tiek veikti otrreizējie Minor revisions ;</p> <p>Pabeigta anketas izstrāde; veikta kopas atlase 400 no 1200 ĢĀ adresēm. Iegūtas 140 respondentu atbildes, veikta datu primārā analīze</p>
<p>5. Izstrādāt izglītojošo materiālu, depresijas un neirotisko traucējumu diagnosticēšanas un ārstēšanas algoritmu ĢĀ un novērtēt tā efektivitāti primārajā aprūpē</p>	<p>Izstrādāta menedžmenta shēma, izglītojošais materiāls, sagatavots lektora komplekts. Līdz 2016.g. decembra novadītas 10 “Depresijas skolas” dažādos Latvijas reģionos, kopumā izglītojot ~ 270 ĢĀ (sākotnēji plānots 30 ĢĀ)</p>
<p>6. Noskaidrot ilgtermiņa regulāras aerobas fiziskas slodzes ietekmi uz kognitīvajiem procesiem ilgtermiņā.</p>	<p>1. Sadarbībā ar NVO realizēta efektīva rekrutēšanas stratēģija.</p> <p>2. Projektam piesaistīts 1 vad. pētnieks un 1 maģistrants.</p> <p>3. Veikta aktīva dalībnieku testēšana: pilna testēšana veikta 35 personām.</p> <p>4. Citējamā žurnālā iesniegts 1 raksts, rezultāti prezentēti 1 starptautiskā un 5 vietējās konferencēs.</p>
<p>7. Analizēt intravenozi lietota metkatinona ietekmi uz kognitīvajiem procesiem ilgtermiņā</p>	<p>1. Veikta aktīva dalībnieku testēšana: pilna testēšana veikta 55 personām, t.sk. novērtēšana dinamikā 10 sl-kiem no LV.</p> <p>2. Projektā iesaistīts pētnieks un dalībnieki no Lietuvas.</p> <p>3. Saskaņota terapeitisko intervenču stratēģija.</p> <p>4. Publicēti 2 raksti citējamajos žurnālos un 1 nodaļa nozīmīgā 3-sējumu monogrāfijā.</p>

8. Izstrādāt jaunu tehnoloģiju „Latvijas klīniskais personības tests”.	1. Izveidota LKPT <i>beta</i> versija un uzsākta tās aprobācija klīnikā 2. LKPT izstrādes izlasē iekļauti 881 testētu dalībnieku. 3. Sagatavotas lietotāja rokasgrāmatu darba versijas. 4. Publicēti 2 raksti citējamos žurnālos un rezultāti prezentēti 6 starptautiskās un 3 vietējās konferencēs.
9. Realizēt tehnoloģijas „Latvijas daudzdimensiju klīniskais personības tests” pārnesi tautsaimniecībā.	

3. Projekta Nr. 8 izvirzīto uzdevumu izpildes rezultāti

(Novērtē, kādā mērā ir sasniegti plānotie mērķi un uzdevumi. Raksturo rezultātu zinātnisko un praktisko nozīmību, kā arī rezultātu praktisko lietojumu (lietišķiem pētījumiem). Raksturo problēmas, to iespējamās risinājumus, turpmākā darba virzienus. Kopējais saturiskais izklāsts nepārsniedz četras A4 lapas)

<p>1. Pirmo reizi Latvijas pieredzē FINBALT 2012.gada populācijas pētījuma ietvaros noskaidroti depresīvo pacientu medicīnas dienestu apmeklēšanas paradumi un korelējošie sociāli demogrāfiskie rādītāji, kuri ņemti vērā izstrādājot izglītojošo materiālu un menedžmenta shēmu ģimenes ārstiem depresijas labākai atpazīšanai un ārstēšanai primārajā aprūpē.</p> <p>Manuskripts iesūtīts Journal of Affective Disorders (SNIP 1.4), recenzentu 1.kārtas slēdziens –Major revisions, papildinātais manuskripts iesūtīts žurnālam novembra beigās.</p> <p>2. Validēts pirmais depresijas skrīninga instruments Latvijā, kas dod iespēju dažu minūšu laikā ne-psihiatram noskaidrot depresīvo simptomātiku plašam pacientu klāstam. Sagatavots manuskripts ar Pilota pētījuma ietvaros iegūtiem PHQ-9 validācijas datiem žurnālam Annals of General Psychiatry (SNIP 0.955).</p> <p>Pamata pētījuma ietvaros, 1485 pacientu populācijā, veikta PHQ-9 validācija latviešu un krievu valodās. Šis ir pirmais instruments psihisko traucējumu skrīningam Latvijā, kas ir validēts atbilstoši starptautiskiem standartiem tik plašā pacientu populācijā. Noskaidrots Latvijai specifisks cut-off-point ģimenes ārstu praksei 8, kas atšķiras no līdz šim pasaulē publicētajiem datiem (10+); rezultāti prezentēti European College of Neuropsychopharmacology, 2016 septembrī; sagatavots manuskripts ar šiem validācijas datiem iesniegšanai Journal of Affective Disorders (SNIP 1.4),</p> <p>3 Veikta Latvijas vēsturē līdz šim apjomīgākā epidemioloģiskā pētījuma psihiatrijas jomā datu analīze 1585 pacientu kopā (sākotnēji plānoti 665 pacienti). 2016.g. jūnijā un septembrī notika klātienē konsultācijas un darbs pie datu analīzes kopā ar prof. Douglas Ziedonis (h index 43), Masačusetas medicīnas skolas Psihiatrijas katedras vadītāju, ASV. Noskaidrots, ka ar depresiju pašreiz slimo 10% ĢĀ apmeklējošo pacientu (jeb 70 000 visā Latvijā, kad oficiālā statistika uzrāda tikai 4 500 diagnosticētu gadījumu), 28 % slimojuši ar depresiju dzīves laikā. Atrasti korelatīvi faktori, kas varētu palīdzēt labāk atpazīt depresijas skrīninga mērķa populāciju. Dati prezentēti stenda referātu veidā 2 starptautiskos, 2 vietējos kongresos. Tiek gatavots manuskripts ar pamata pētījuma datiem iesniegšanai starptautiski citējamā žurnālā.</p>
--

Pētījuma rezultāti ziņoti 5 mediķu konferencēs Latvijā; izplatīti Latvijā preses relīzes veidā; par rezultātiem atkārtoti informēta VM.

4. Kvalitatīvā pētījumā konstatētie depresiju atpazīšanas traucējošie faktori tika ņemti vērā izstrādājot menedžmenta shēmas un izglītojošo materiālu (5.uzdevums); manuskripts atkārtoti iesūtīts citējamam žurnālam: The European Journal of General Practice (SNIP 0.7) – tiek veikti otrreizējie Minor revisions;

ĢĀ interneta aptaujas veikšanai izdarīta kopas atlase 400 no 1200 ĢĀ adresēm. Iegūtas 140 respondentu atbildes, veikta datu primārā analīze. Noskaidroti papildus faktori, kuri ņemti vērā realizējot 5.uzdevumu

5. Ņemot vērā visus iepriekš veikto pētījumu rezultātus (uzdevumi 1., 3.,4.), konsultējoties ar prof. Douglas Ziedonis (h index 43), Masačusetas medicīnas skolas Psihiatrijas katedras vadītāju, izstrādāta menedžmenta shēma, izglītojošais materiāls, sagatavots lektora komplekts. 2016.g. oktobris - decembris tiks novadītas 10 “Depresijas skolas” dažādos Latvijas reģionos, kopumā izglītojot ~ 270 ĢĀ (sākotnēji plānots 30 ĢĀ). Šis ir pirmais tik plašs mēroga ĢĀ izglītojošs pasākums Latvijas vēsturē (aptverti 270 no 1 400 ĢĀ). “Depresijas skolas” radījusi lielu ĢĀ interesi un pieprasījumu atkārtot šo izglītojošo programmu. Paralēli ĢĀ izglītošanai tiks veikta arī dalībnieku papildus paplašināta anketēšana par depresijas ārstēšanas paradumiem un kavējošiem faktoriem, kas palīdzēs vēl precīzāk izvērtēt problēmu un tās risināšanas iespējamus veidus.

6. ENABLE-LV ir augstvērtīgs starptautiskas sadarbības projekts, kurā plānots noskaidrot aerobas fiziskas slodzes ietekmi uz kognitīvajiem procesiem cilvēkam novecojot. Projekts tiek realizēts sadarbībā ar Saseksas universitātes Psiholoģijas skolu. Šajā pētījuma posmā, sadarbībā ar Latvijas Sporta veterānu asociāciju (LSVA) un citām sporta un senioru NVO, ir sekmīgi realizēta projekta popularizēšanas un dalībnieku rekrutēšanas stratēģija, kā rezultātā klīniskā fāze un pilna testēšana veikta 35 dalībniekiem. Projektam piesaistīti jauni pētnieki un kopīgi ar LSVA sagatavots projekta pieteikums papildus finansējuma piesaistei. Turpmākā darba prioritāte ir aktīva klīniskās fāzes turpināšana (katru mēnesi iekļaujot 3-4 jaunus dalībniekus), psiholoģiskās testēšanas un MRI datu analīze. Projekta nozīmīgums un mērogs tiešā mērā būs atkarīgs no iespējām piesaistīt papildus finansējumu, jo bez tā nav iespējams nozīmīgi palielināt testējamo skaitu un veikt dalībnieku ģenētisko testēšanu.

7. MethBrain ir starptautiski atzīts pētniecības projekts, kurā tiek turpināta padziļināta smadzeņu bojājumu izpēte intravenoza metkatinona lietotājiem. Projekts tiek realizēts sadarbībā ar Oksfordas un Tartu universitātēm. Šajā pētījuma posmā ir veikta aktīva dalībnieku testēšana: fMRI veikta 55 personām, t.sk. testēšana dinamikā 11 personām (10 no LV), detalizēta neirokognitīvā analīze 28 personām. Paplašināts projekta areāls un pētījumā iekļauti 5 dalībnieki no Lietuvas. Par iepriekšējo posmu rezultātiem ir publicēts raksts citējamā žurnālā un nodaļa pasaules līmenī nozīmīgā 3-sējumu monogrāfijā. Klīniskās izpētes dati tika izmantoti iesaistoties starptautiskā izpētē par distoniju aprūpi, kuras rezultāti publicēti augstvērtīgā žurnālā. Turpmākā darba prioritāte būs VPP 3. posmā iegūto datu apstrāde un publicēšana, kā arī pārorientēšanās uz terapeitisko intervenču pētījumiem. Šajā sakarā ir saskaņoti turpmākie soļi, lai apsvērtu dziļās smadzeņu stimulācijas (DBS), transkraniālās magnētiskās stimulācijas (TMS) un galvaniskās vestibulārās stimulācijas indikācijas kustību traucējumu mazināšanai.

8. un 9. Latvijas klīniskais personības tests (LKPT) ir jauna, Latvijas kultūrvidei piemērota tehnoloģija, lai novērtētu psihisko traucējumu izteiktību dažādās

subpopulācijās, t.sk. klīniskām un speciālo dienestu vajadzībām. Projekts tiek realizēts sadarbībā ar Aizsardzības ministriju (AiM) un NBS Psihodiagnostikas daļu. Šajā posmā, balstoties uz lielu izstrādes izlasē iekļauto dalībnieku testa datu analīzi, ir izstrādāta LKPT beta versija, kura ir nodota aprobācijai klīniskajā praksē un ir sagatavotas lietotāja rokasgrāmatu darba versijas. Par projekta rezultātiem ir publicēti 2 raksti citējamā žurnālā un, sadarbībā ar AiM, ir apstiprināta iesaistīšanās NATO STO paspārnē norītošā pētniecības projektā par instrumentu izstrādi pašnāvības risku mazināšanai militārajā vidē. Turpmākā darba prioritāte ir saistīta ar LKPT pārvēršanu produktā: normu tabulu izstrāde, materiālu pilna komplekta izstrāde, autortiesību nodrošināšana un lietotāju izglītošanas programmas izstrāde. Piesaistot papildus līdzekļus no AiM, sadarbībā ar RTU, ir plānots realizēt projektu par LKPT elektronisko versiju: Datorizētas indivīda personības novērtēšanas sistēmas izstrāde.

4. Projekta Nr. 8 apgūtais finansējums (euro):

		Plānots 2014. – 2017.g.	3.posms (atbilstoši programmas aprakstam)	3.posms (atbilstoši līgumam par 3.posma īstenošanu)	Projekts Nr. 8.1		Projekts Nr. 8.2		Projekts Nr. 8.3	
					Plānots	Faktiski	Plānots	Faktiski	Plānots	Faktiski
1000– 9000*	IZDEVUMI – KOPĀ	225 000	62 790	47 647	22156	22156	23824	23824	1667	1667
1000	Atlīdzība	140 671	39 257	29 893	11408	11816	17326	17326	1159	1159
2000	Preces un pakalpojumi (2100 + 2200)	19 707	22 243	14 387	7654	10068	6498	6498	235	235
2100	Mācību, darba un dienesta komandējumi, dienesta, darba braucieni	28 410	7 928	5 099	2933	3832	2166	854	0	0
2200	Pakalpojumi	47 739	13 322	8 979	4495	2213	4332	1984	152	152
2260	Īre un noma					489		0		0
2270	Citi pakalpojumi					2850		0		0
2279	Pārējie iepriekš neklasificētie pakalpojumu veidi					0		3660		0
2300	Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, medicīniskās ierīces, medicīniskie instrumenti, laboratorijas dzīvnieki un to uzturēšana					684		0		0
5000	Pamatkapitāla veidošana	4 622	1290	403	403	272	0	0	0	0

* Minētie skaitļi ir budžeta finansēšanas klasifikācijas kodi.

5. Projekta Nr. 8 rezultatīvie rādītāji

(Norāda pārskata periodā plānotos un sasniegtos rezultātos rādītājus. Informāciju atspoguļo tabulā un pielikumā)

Rezultatīvais rādītājs	Plānots 2014 – 2017. g.	2016. g.		Piezīmes
		Plānots	Faktisks	
Zinātniskie rezultatīvie rādītāji				
1. Zinātnisko publikāciju skaits:				
oriģinālo zinātnisko rakstu (SCOPUS) (SNIP > 1) skaits	4	2	1	
Web of Science vai SCOPUS datubāzēs iekļautajos izdevumos publicēti oriģināli recenzēti raksti (SNIP ≤ 1)	5	2	1	
Attiecīgās nozares ministrijas atzītās specializētajās datu bāzēs publicēti zinātniski raksti (PubMed, CAPLUS)			2	
Web of Science vai SCOPUS datubāzēs iekļautajos izdevumos publicētas konferenču tēzes	11	5	13	
oriģinālo zinātnisko rakstu ERIH (A un B) datubāzē iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos	0	0	0	
recenzētu zinātnisku monogrāfiju skaits	2	0	2	
2. Programmas ietvaros aizstāvēto darbu skaits:				
promocijas darbu skaits	2	0	0	
maģistra darbu skaits	7	4	8*	
3. Pieteikums <i>Horizon 2020</i> vai citai EU sadarbības programmai	1	0	0	
1. Programmas gaitas un rezultātu popularizēšanas interaktīvie pasākumi, kuru mērķu grupās iekļauti arī izglītojamie, skaits:				
konferences			5	
semināri	2			
rīkoti semināri	4	1	2	
populārzinātniskas publikācijas	7	2	6	
izstādes				
1. Zinātniskajai institūcijai programmas ietvaros piesaistītā privātā finansējuma apjoms:				
1.1. privātā sektora līdzfinansējums programmā iekļauto projektu īstenošanai	23 341	3 112	0	Viss finansējums s piesaistīts 1. posmā.
1.2. ieņēmumi no programmas ietvaros radītā intelektuālā īpašuma komercializēšanas (rūpnieciskā īpašuma tiesību atsavināšana,				

licencēšana, izņēmumu tiesību vai lietošanas tiesību piešķiršana par atlīdzību)				
1.3. ieņēmumi no līgumdarbiem, kas balstās uz programmas ietvaros radītajiem rezultātiem un zinātnības				
2. Programmas ietvaros pieteikto, reģistrēto un spēkā uzturēto patentu vai augu šķirņu skaits:				
Latvijas teritorijā	1			
ārpus Latvijas				
3. Programmas ietvaros izstrādāto jauno tehnoloģiju, metožu, prototipu vai pakalpojumu skaits, kas aprobētas uzņēmumos	1			
4. Ieviešanai nodoto jauno tehnoloģiju, metožu, prototipu, produktu vai pakalpojumu skaits (noslēgtie līgumi par intelektuālā īpašuma nodošanu)				

* Norāda pēc programmas īstenošanas.

**Līdzekļi, kas iztērēti iegādājoties materiālus u.c. (stenti), ko apmaksā privātkompānijas un tiek lietoti VPP ietvaros ar šo kompāniju ziņu.

6. Projekta Nr. 8 īstenošanas analīze

Stiprās puses	Vājās puses
Līdz šim nepētītas, novatoriskas idejas Visi projekti starptautiskas nozīmes Kompaktas, saliedētas pētnieku grupas Operatīvs menedžments Laba cenas/kvalitātes attiecība	Kvalificēta pētniecības personāla trūkums Pētniekiem jāapvieno pētniecība ar citiem pamatdarbiem Zems atalgojums un nepietiekams kopējais projekta finansējums
Iespējas	Draudi
Labs administratīvs atbalsts no RSU Zinātne viena no RSU prioritātēm Psihiskā veselība ir viena no 4 VM prioritātēm	Finanšu plūsmas neprognozējamība Grūti prognozējama pētījuma dalībnieku līdzestība Augsts manuskriptu noraidījuma procents nozares žurnālos ar SNIP>1

7. Projekta Nr. 8 identificētie riski un to samazināšanas vai novēršanas pasākumi

Kvalificēta pētniecības personāla trūkums un zems atalgojums - pētniecībā iesaistām augsti motivētus doktorantus, maģistrantus, studentus

Finanšu plūsmas neprognozējamība – pētījuma plānošanā pieturamies pie konservatīva budžeta un mēģinām iesaistīties starptautiski līdzfinansētos pētniecības projektos

ĢĀ LR likumdošanas īpatnību dēļ ne pārāk aktīvi sniedz piekrišanu viņu prakšu darbības rādītāju datu ieguvei no valsts institūcijām – tiek veikts aktīvs izskaidrošanas

darbs, veidota izglītojamo datubāze iespējamiem vēlākiem kontaktiem šādas atļaujas iegūšanai

Esošā VPP finansējuma ietvaros nav iespējams nozīmīgi palielināt ENABLE-LV testējamo dalībnieku skaitu, kā arī veikt vairākus svarīgus papildus izmeklējumus, t.sk. APOE ε4 alēles noteikšanu, tādējādi būtiski mazinot rezultātu zinātnisko vērtību un projekta starptautisko nozīmīgumu. Lai to mazinātu, kopīgi ar LSVA ir sagatavots projekta pieteikums papildus finansējuma piesaistei

Augsts manuskriptu noraidījuma procents nozares žurnālos ar SNIP>1 – kā konsultanti/līdzautori tiek piesaistīti starptautiski augstu atzīti speciālisti.

Projekta Nr.8 vadītājs: _____ Elmārs Rancāns _____
(paraksts) (datums)

Zinātniskās institūcijas vadītājs: _____
(paraksts) (datums)

Zinātniskie raksti (SNIP > 1)

1. 5.8.2. Valadas, A. et al. "Management of dystonia in Europe: a survey of the European network for the study of the dystonia syndromes." European journal of neurology, 2016 DOI: 10.1111/ene.12940

Zinātniskie raksti (SNIP≤1)

1. 5.8.2 Juurmaa J. Et al.. Grey matter abnormalities in methcathinone abusers with a Parkinsonian syndrome. Brain and Behaviour, 2016. DOI: 10.1002/brb3.539

Attiecīgās nozares ministrijas atzītās specializētajās datu bāzēs publicēti zinātniski raksti (PubMed, CAPLUS)

1. 5.8.2 Kolesnikova J. et al. "The Theoretical Integrative Model For The Latvian Clinical Personality Inventory." In Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, vol. 1, pp. 388-398. 2016
<http://dx.doi.org/10.17770/sie2016vol1.1518>
2. 5.8.2 Perepjolkina V. et al. "Development Of The Second Preliminary Item Pool Of The Latvian Clinical Personality Inventory: An Integrative Approach." In Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, vol. 1, pp. 469-482. 2016 <http://dx.doi.org/10.17770/sie2016vol1.1521>

Web of Science vai SCOPUS datubāzēs iekļautajos izdevumos publicētas konferenču tēzes

1. 5.8.1. E. Rancāns, J. Vrubļevska, A. Ķīvīte, R. Ivanovs, R. Logins, L. Bērze. Prevalence of depression in treatment seeking population in primary care settings in Latvia - the results of the National Research Project BIOMEDICINE. European Neuropsychopharmacology, Vol. 26, S478–S479. Published in issue: October 2016. DOI: [http://dx.doi.org/10.1016/S0924-977X\(16\)31483-3](http://dx.doi.org/10.1016/S0924-977X(16)31483-3)
2. 5.8.1. E. Rancāns, J. Vrubļevska, M. Trapencieris, S. Sniķere, R. Ivanovs, R. Logins, L. Bērze. Validity of PHQ-9 in detecting depression in primary care settings in Latvia - the results of the National Research Project BIOMEDICINE0.09.2016. DOI: [http://dx.doi.org/10.1016/S0924-977X\(16\)31487-0](http://dx.doi.org/10.1016/S0924-977X(16)31487-0)
3. 5.8.1. R. Ivanovs, M. Trapencieris, J. Vrubļevska, M., R. Logins, L. Bērze, E. Rancans. Depression and its correlation with the risk of cardiovascular mortality in primary care population in Latvia. European Psychiatry, Vol. 33, S511. Published in issue: March 2016. <http://dx.doi.org/10.1016/j.eurpsy.2016.01.1492>
4. 5.8.1. R. Ivanovs, E. Rancāns, A. Ķīvīte, I. Mintāle, J. Vrubļevska, R. Logins, L. Bērze. Association of depression with cardiovascular diseases in primary care population in Latvia. European Neuropsychopharmacology, Vol. 26, S402. Published in issue: October 2016. DOI: [http://dx.doi.org/10.1016/S0924-977X\(16\)31363-3](http://dx.doi.org/10.1016/S0924-977X(16)31363-3)
5. 5.8.1. R. Ivanovs, E. Rancāns, A. Ķīvīte, I. Mintāle, J. Vrubļevska, R. Logins, L. Bērze. Anxiety and its association with cardiovascular diseases in primary care population in Latvia. European Neuropsychopharmacology, Vol. 26, S610–S611. Published in issue: October 2016. DOI: [http://dx.doi.org/10.1016/S0924-977X\(16\)31692-3](http://dx.doi.org/10.1016/S0924-977X(16)31692-3)
6. 5.8.1. R. Ivanovs, M. Trapencieris, J. Vrubļevska, M., R. Logins, L. Bērze, E. Rancāns. Women with depression have a higher risk of cardiovascular mortality in primary care population in Latvia. European Neuropsychopharmacology, Vol. 26, S408. Published in issue: October 2016. DOI: [http://dx.doi.org/10.1016/S0924-977X\(16\)31372-4](http://dx.doi.org/10.1016/S0924-977X(16)31372-4)
7. 5.8.2. Šneidere, K., Ulmane, Z., Harlamova, J., Arnis, V., Mintāle, I., Kupčs, K., Mārtinsone, K. & Stepens, A. (2016). Impact of long-term aerobic physical activities on

- cognitive functioning: evaluation of the pilot study. Symposium of the International Council of Physical Activity and Fitness Research (ICPAFR) "Physical Activity and Fitness: Challenges and New Perspectives". Book of Abstracts (pp. 23).
https://drive.google.com/file/d/0B-q8xKm8AR2_UnY5U0dPeE9UNEE/view
8. 5.8.2 Kolesnikova, J. Perepjolkina, V., Mārtinsone, K., Stepens, A., & Rancans, E. (August 08, 2016). The relation of personality, smoking, and physical activity in the general population. European Health Psychology Society & BPS Division of Health Psychology Annual Conference 2016: "Behaviour Change: Making an Impact on Health and Health Services" (23rd - 27th of August, 2016, Aberdeen, Scotland). Conference Abstracts, p.505. Piekļūves http://ehps2016.org/files/EHPS2016_Abstracts_Book_08082016.pdf
 9. 5.8.2 Perepjolkina, V., Kolesnikova, J. Mārtinsone, K., Rancans, E. & Stepens, A. (2016. gada 15. aprīlī). Latvijas Klīniskā personības testa izstrāde: ierosmes un rezultāti. Referāts prezentēts Rīgas Stradiņa universitātē 2. starptautiskā zinātniski praktiskā konferencē "Veselība un personības attīstība: integratīvā pieeja" (2016.gada 14.-15. aprīlī). RSU, Rīga, Latvija. <http://www.rsu.lv/konference-veseliba-un-personibas-attistiba>
 10. 5.8.2 Perepjolkina, V., Kolesnikova, J. Martinsone, K., Stepens, A., & Rancans, E. (2016-06-08). Development and Item-level Analysis of the Latvian Clinical Personality Inventory (LCPI v2.2). Poster presented at the International Test Commission Conference "Improving Policy and Practice: Opportunities and Challenges in an International Context", Vancouver, Canada (July 1-4, 2016). <http://itc2016.educ.ubc.ca/scientific-program/presentations/>
 11. 5.8.2 Perepjolkina, V., Kolesnikova, J. Martinsone, K., Stepens, A., & Rancans, E. (2016-05-22). Development of the Pathological Personality Trait Scales for the Latvian Clinical Personality Inventory (LCPI v2.2). Paper presented at the International Test Commission Conference "Improving Policy and Practice: Opportunities and Challenges in an International Context", Vancouver, Canada (July 1-4, 2016). <http://itc2016.educ.ubc.ca/scientific-program/presentations/>
 12. 5.8.2 Mārtinsone, K., Perepjolkina, V., Bogdanova, I., & Kolesnikova, J. (July, 2016). PO 1.46: A Closer Look at the Dimensions of Personality Pathology: Relation of Maladaptive and Adaptive Personality Traits. 18th European Conference on Personality (ECP 2016 Conference, July 19-23, 2016, Timisoara, Romania, organized by EAPP and West University of Timisoara). Program Book. Abstracts – Poster Sessions, p.279. http://ecp18.psihologietm.ro/assets/program_-_abstracts_book_320_pages_july_20th_2016.pdf
 13. 5.8.2 Mārtinsone, K., Levina, J., Perepjolkina, & V., Bogdanova, I. (July, 2016). PO 1.24: Relations of Anomia and Maladaptive Personality Traits. 18th European Conference on Personality (ECP 2016 Conference, July 19-23, 2016, Timisoara, Romania, organized by EAPP and West University of Timisoara). Program Book. Abstracts – Poster Sessions, http://ecp18.psihologietm.ro/assets/program_-_abstracts_book_320_pages_july_20th_2016.pdf

Recenzētu zinātnisku monogrāfiju skaits

1. 5.8.2 Stepens A. and Taba P. The Neuropathology of Movement Disorders in 1-methyl-4-phenyl-1,2,3,6-tetrahydropyridine (MPTP) and Methcathinone (Ephedrone) Addictions. In: Neuropathology of Drug Addictions and Substance Misuse, Volume 3, pp. 924-932. ISBN-9780128006344
2. 5.8.2 PETNIECIBA:TEORIJA UN PRAKSE. Mārtinsone K.,Pipere A., Kamerāde D., red. „Izdevniecība RaKa”, 2016

Konferences

1. 5.8.1 LĀB Starpdisciplināra konference "Psihiskā veselība" 23.01.16, Rīga (500 ārstu)
http://api.arstubiedriba.dev.wmc.lv/uploads/O0r4KxkLt4qMPMw85xQP/Plakaati_A4-PsihVeseliba.pdf
2. 5.8.1 LĢĀA Biedru sapulce 2016. gada 21. oktobrī, Rīga (350 ārstu)
3. 5.8.1 LPA konference 28.10.16 (200 ārstu)
4. 5.8.1 Latvijas Internistu biedrības sēde (300 ārstu) 25.11.2016
<http://www.evisit.eu/lv/organizations/view/10/59>
5. 5.8.2 Zinātniski praktiskā konference "Personība un sabiedrība: pārskats par pētījumu rezultātiem", RSU 14.okt. <http://www.psihologijasdienas.lv/index.php?id=20&d=1>

Rīkote semināri

1. Pārskata semināri par 5.8 norisi 20.apr., 7.nov. http://www.rsu.lv/dazadi/zinas-un-notikumi/rsu-notikumu-kalendars/g-3-vt8354nmfkgj7c3n54plo2pvj4_201611071100popularzinatniskas publikacijas5.8.1

Preses relīze, video komentārs

1. 5.8.1 <http://www.rsu.lv/medijiem/preses-relizes/9639-rsu-video-depresija-slimiba-vai-rakstura-vajums-rigas-stradina-universitates-eksperta-viedoklis>
2. Sabiedrības informēšana: <http://www.depresija.lv/>
3. 5.8.2 Lāce, Z. (Autore). (24.05.2016.). Pētījums par fiziko aktivitāšu saistību ar kognitīvo funkciju senioriem. No P. Gulbinka (Producete), Zināmais nezināmajā. Rīga: Latvijas radio 1.
4. Jāņkalne, D. (Producete). (03.06.2016.). Kustības, kaut vai 40 minūšu aktīva pastaiga, uzlabo cilvēka prāta spējas. Kā labāk dzīvot. Rīga: Latvijas radio 1.
5. Štāle, I. (01.07.2016.). Kā aizbēgt no demences. Diena.
<http://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/ka-aizbegt-no-demences-14146073>
6. LNT: Saruna ar neirologu, medicīnas zinātņu doktoru Aināru Stepenu LNT, 900 sekundes, 14.10.2016, <http://monitorings.leta.lv/item/R4FF41E7E-3840-4EF9-8C4D-51520511A71E/>